

РОЗДІЛ 7 РЕЦЕНЗІЇ

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.20.2.24>

РЕЦЕНЗІЯ НА ВИДАННЯ «МИКОЛА ЗИМОМРЯ: БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК»¹

Галів У.Б.,

orcid.org/0000-0002-8511-1484

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови*

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Йдеться про важливу позицію – четвертий випуск із серії «Академічна бібліотека», яку видає наукова бібліотека Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Рецензоване видання охоплює, без сумніву, усі складові частини наукового, педагогічного й письменницького доробку доктора філологічних наук, академіка АН Вищої школи України, члена НСП України, професора Миколи Зимомрі. Ми переконані: завідувач кафедри германських мов і перекладознавства ДДПУ належить до плеяди видатних учених, які зробили посутній внесок у наукову скарбницю України. Доля обдарувала його різноманітними талантами – педагога вищої школи з понад 50-літнім стажем, перекладача, письменника, журналіста, науковця, культуролога-краєзнавця... Це ще далеко не весь перелік, адже в пошуках талану Микола Зимомря віднаходив щоразу нові устремління. Біобібліографічний покажчик, про який ведемо мову, укладений до 75-річчя від дня народження дослідника. Він містить назви численних праць, опублікованих упродовж 62 років. Бо ж перші проби пера припали на 1959 рік, коли були надруковані скромні статті учня Голятинської середньої школи... А завершуються солідними книжковими виданнями, позначеними до 30 листопада 1921 р. Книжка демонструє щедрій творчий ужиток нашого колеги, для якого Храм науки імені Івана Франка є від 1999 р. альма-матір'ю.

Книжка розпочинається ґрунтовною передмовою, власне, докладним нарисом «Штрихи до творчого портрета: слово до 75-річчя Миколи Зимомрі» (автори: Р. Радишевський, І. Зимомря,

І. Розлуцький). Вона структурно складається з п'яти розділів: I – Бібліографія публікацій Миколи Зимомрі, II – Література про життя та творчість, III – Наукове керування дисертаціями, IV – Опонування кандидатських і докторських дисертацій, V – Наукове редагування.

Варто віддати належне упорядникам видання – Р. Радишевському, І. Зимомрі, І. Розлуцькому – за те, що науково-педагогічні праці, опубліковані впродовж 1959–2021 років (названо 3258 позицій), подані за хронологічно-тематичним принципом. Згадаємо аналогічні покажчики такого типу: «Микола Григорович Жулинський. Біобібліографія»; «Бібліографічний показник публікацій професора Миколи Ткачука»; «Оршанський Леонід Володимирович – учений, педагог, особистість», а також цілу низку біобібліографічних покажчиків в упорядкуванні Івана Хланти. До речі, схожі біобібліографічні покажчики, що висвітлювали здобутки професора М. Зимомрі, видавалися й раніше. Авторами таких праць, приміром, були В. Гомоннай, М. Талапканич, І. Хланта («Микола Зимомря», Ужгород, 1996), О. Білоус, О. Юрош (Бібліографічний показник публікацій професора Миколи Зимомрі) (Вінниця, 2002), І. Зимомря, О. Юрош «Осердя наукового доробку» (2007), І. Зимомрі, Р. Жовтані, В. Гжещука («Алгоритми наукового поступу» (Ужгород, 2013), І. Зимомрі, Р. Жовтані («Стихія творчого поступу» (Ужгород, 2016).

Проте нове видання, що 3 грудня 2021 р. було презентоване у Дрогобичі, охоплює усе розмаїття плідотворних змагань Миколи Зимомрі, заслуженого діяча науки і техніки України. Примітним, на наш погляд, є розділ, що виокремлює літературу про життя та творчість Ювіляра. Тут доцільно увиразнити бодай окремі назви:

¹ Микола Зимомря: біобібліографічний покажчик / Упоряд.: Р.П. Радишевський, І.М. Зимомря, І.М. Розлуцький ; голова редколегії І.М. Розлуцький. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2021. 472 с.

Ткачук М. Першооснова змісту. Літературний портрет Миколи Зимомрі. Тернопіль, 2016. 248 с.; Ювілейний збірник наукових праць на пошану д-ра філол. наук, проф., акад. АН Вищої школи України Миколи Івановича Зимомрі / упоряд., наук. ред.: О. Бабелюк, В. Лопушанський. Дрогобич, 2016. 154 с.; «Первісність життєвих змагань». – Частина 1 / За ред.: Р. Радишевського, М. Ткачука, І. Зимомрі, І. Добрянського. Київ-Ужгород-Дрогобич, 2016.

Фахово і змістовно висвітлений відповідний матеріал в інших розділах книги. Зацікавлений читач може збагатитися інформацією про дослідницькі та творчі уподобання М. Зимомрі. Адже характерною ознакою праць науковця, як зазначають упорядники видання, є «велика джерельна база, оригінальність авторських висновків та узагальнень, концептуальна глибина спостережень...» (с. 14). У його дослідженнях «осмислено вагомі явища літературного процесу, компаративістики, взаємодії культур народів Східної, Центральної та Західної Європи» (с. 10).

Калейдоскоп життя в оптиці різних дзеркал вдалося прочитати авторам творчого портрета Ювіляра, який був 2009 року удостоєний Почесного доктора (Доктор гоноріс кауза) Ужгородського національного університету, де й навчався упродовж 1962–1967 рр. на відділеннях української та німецької філології. Відтак закінчив аспірантуру при Берлінському університеті ім. Гумбольдта (1969–1972), докторантуру в Інституті світової літератури імені Максима Горького (1979–1982). Кандидатську дисертацію захистив 1972 року, докторську – 1984-го. Його перу належать праці, зокрема: «Сприйняття творчості Тараса Шевченка» (Берлін, 1976), «Художній переклад і рецепція в контексті взаємодії літератур» (Ужгород, 1981), «Августин Волошин» (1994; 1995), «Німеччина та Україна: у нарисах взаємодії культур» (1999), «Животворна змагальність освіти» (2000), «Благодать та її джерела» (2002), «Опанування літературного досвіду» (2003), «Сутність шкільництва в інонаціональному середовищі» (2012); «Педагогічний доробок Ярослава Грицковяна: контекст українського шкільництва в Польщі» (2014), «Відлуння. Світло поетичного світу Тараса Шевченка» (2014), «Радіопубліцистика: дискурс тексту» (2015), «Контекст традиції та новаторства» (2015) та ін. Упорядкував та видав твори Ольги Рішаві («Голуба мандрівка», 1979), «Рокам подвоєно ціну» (1996), Ю. Боршоша-Кум'ятського («Молитви серця», 1995), О. Фельбаби-Косач («Коли цвітуть троянди», 1998), М. Слабака

(«Малинове коло», 2000), І. Трача («До тебе, Україно, піснею прийду», 2000), Д. Павличка («Наперсток», 2000), П. Головчука («Корінням з України», 2000), Г. Зимомрі («Верховинські співанки», 2001), А. Трембач («Вервиця», 2002), О. Петик («Лемківські пороги», 2002), Я. Гудемчука («Різноцвіття», 2003), В. Магера («Щирі вістки додому» (2005) та ін. Микола Зимомря опублікував збірки художньо-документальних нарисів, оповідань і новел: «Джерела вічної краси» (1996), «Долі в людях» (2006), «Час і життя» (2012), «Дзвін для ангелів» (2014), «Промінці студеного сонця» (2015), «Образки Срібної землі» (2016), «Синя веселка» (2017), «Візерунок життєвих стежин» (2018), «Розвіяний простір» (2020). Переклав збірки поезій Дмитра Павличка «Київ у травні» (2001); «Княгиня Європи» (2010) – німецькою мовою, польськомовні твори «Гармонія псалму» (2003) Олександри Шевелло, німецькомовні розділи «Історії карпатських русинів» Михайла Лучкая (2004) – українською мовою, а також польськомовну працю Івана Павла II «Встаньте, ходімо!» (2005; співавтор – І. Зимомря). Окремі художні твори перекладені різними мовами, зокрема англійською, болгарською, хорватською, словацькою, угорською; побачили світ прозвіри збірки польською – «Пороги у вулику», 2019; переклад Тадея Карабовича; «Знак волання», 2021; переклад Тадея Карабовича, Яна Гжесяка; німецькою – «Veobachtungen aus dem Grünen» (2020; переклад Яни Грицай). Почесний доктор Кіровоградського університету ім. В. Винниченка (1999), Почесний професор Балтійського гуманістичної вищої школи (2009; Польща), Ізмаїльського гуманітарного університету (2019). Член Національної спілки письменників України (2008). Заслужений діяч науки і техніки України (2017). Примітно, що збірка новел та оповідань «Зелене відлуння» (2021) викликала широкий резонанс і удостоєна Диплому лауреата літературно-мистецької премії імені Пантелеймона Куліша.

Та найважливішим, як на нашу думку, у змалюваному калейдоскопі видається фокус дзеркала Слова. Воно доточене справжнім різцем досвідченого Майстра, який поспішає поділитися своєю радістю з іншими, радістю народження нового творіння! Звідси – наше сподівання: рецензований Бібліографічний показчик опублікованих праць Миколи Зимомрі буде особливо цінним для молодих науковців, здобувачів вищої освіти, оскільки є добрим взірцем для наслідування, для дослідницьких і творчих пошуків.